

26 Δεκεμβρίου 2021

Μέγας Αθανάσιος: Βλέπω ένα παράδοξο μυστήριο!

/ Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Μεγάλου Ἀθανασίου, Ομιλία στη Γέννηση του Χριστού

Βλέπω ένα παράδοξο μυστήριο, δηλαδή αντί για τον ήλιο βλέπω τον ήλιο της δικαιοσύνης με απερίγραπτο τρόπο να έχει χωρέσει στην Παρθένο. Μη ρωτάς πώς έγινε αυτό, «αφού όπου θέλει ο Θεός υποχωρεί η τάξη της φύσης». Γιατί θέλησε ο Θεός, μπόρεσε, κατέβηκε από τον ουρανό, μας έσωσε. Όλα ας συντρέχουν. Ο Θεός που υπάρχει τώρα και που προϋπήρχε, σήμερα γίνεται όπως δεν ήταν. Γιατί, ενώ είναι Θεός, γίνεται άνθρωπος, χωρίς να παύει να είναι Θεός.

Ούτε πάλι έγινε άνθρωπος χάνοντας τη θεότητα, ούτε όμως έγινε προοδευτικά Θεός ξεκινώντας από άνθρωπος, αλλά όντας ο Λόγος, γι' αυτό έγινε αναμάρτητος άνθρωπος με αμετάβλητη τη Θεία του φύση. Αφού είχε μια παράδοξη και τέλεια πορεία, γεννήθηκε από μια άσπορη κοιλιά, ούτε άφησε τους αγγέλους του μόνους χωρίς να τους επιβλέπει, ούτε έχασε τη θεότητά του με το να γίνει άνθρωπος και να έλθει κοντά μας.

Όμως ήλθαν βασιλιάδες για να προσκυνήσουν τον επουράνιο βασιλιά, αυτόν που γεννήθηκε με άρρητο τρόπο από τον Πατέρα και που σήμερα· γεννιέται από την Παρθένο για μένα. Τότε βέβαια γεννήθηκε σύμφωνα με τη Θεία φύση, σήμερα όμως με την ανθρώπινη φύση. Γεννήθηκε προ αιώνων από τον Πατέρα με τρόπο που ο ίδιος ο Πατέρας γνωρίζει, σήμερα γεννήθηκε από την Παρθένο με υπερφυσικό τρόπο, όπως η χάρη του Αγίου Πνεύματος γνωρίζει.

Ο Παλαιός των ημερών, δηλαδή ο προαιώνιος Θεός, έγινε παιδί. Αυτός που κάθεται σε υψηλό θρόνο, τοποθετείται σε φάτνη. Ο άυλος και ασώματος από ανθρώπινα χέρια σπαργανώνεται. Αυτός που σπάει τα δεσμά της αμαρτίας, τυλίγεται σε σπάργανα, επειδή αυτό επιθυμεί.

Ποιον γέννησε η Παρθένος; Τον Δεσπότη της φύσης.

Ακόμη κι αν εσύ σιωπήσεις, το βροντοφωνάζει η φύση. Γιατί η παρθένος Μαρία γέννησε, όπως θέλησε να γεννηθεί αυτός που γεννήθηκε. Δεν γεννήθηκε με αντίθετο τρόπο από τον φυσικό, αλλά σαν Δεσπότης εισήγαγε πρωτόγνωρο τρόπο γεννήσεως.

Όμως παρόλο που έγινε άνθρωπος, δεν γεννήθηκε όπως γεννιέται ο άνθρωπος. Γιατί αν προέρχονταν από συνηθισμένο γάμο, –όπως παραδείγματος χάριν

προήλθα εγώ—, από τους περισσότερους ανθρώπους θα εθεωρείτο ψεύτικος.

Τώρα όμως αυτός που γεννιέται, γι' αυτό γεννιέται από την Παρθένο, δηλαδή και τη μητέρα στο εξής την διασώζει και την παρθενία της την φυλάγει ακέραιη, ώστε ο παράδοξος τρόπος της κυήσεως να γίνει για μένα πρόξενος μεγάλης πίστης. Γι' αυτό αν ίσως με ρωτήσει ένας ειδωλολάτρης ή ένας Ιουδαίος αν ο Χριστός φυσιολογικά έγινε άνθρωπος ή με διαφορετικό τρόπο από τη φύση του, θα φέρω μάρτυρα στον λόγο μου την άσπιλη σφραγίδα της παρθενίας, γιατί έτσι ο Θεός υπερβαίνει τη φυσική τάξη.

Και αν θέλεις, ρώτησε τον μακάριο ευαγγελιστή Λουκά κι αυτός θα σου απαντήσει για το σχέδιο της ενσαρκώσεως του Θεού. Έτσι βέβαια αρχίζει τη διήγησή του: «Κατά τον έκτο μήνα της εγκυμοσύνης της Ελισάβετ, ο Θεός έστειλε τον άγγελο Γαβριήλ στην πόλη της Γαλιλαίας Ναζαρέτ σε μια παρθένο που ήταν αρραβωνιασμένη με κάποιον που τον έλεγαν Ιωσήφ. Την παρθένο την έλεγαν Μαριάμ. Παρουσιάστηκε σ' αυτήν ο άγγελος και της είπε: 'Χαίρε εσύ προικισμένη με τη χάρη του Θεού, ο Κύριος είναι μαζί σου. Ευλογημένη απ' τον Θεό είσαι εσύ, περισσότερο απ' όλες τις γυναίκες'. Εκείνη μόλις τον είδε, ταραχτήκε με τα λόγια του και προσπαθούσε να εξηγήσει τι σήμαινε ο χαιρετισμός αυτός. Ο άγγελος της είπε: 'Μη φοβάσαι Μαριάμ, ο Θεός σου έδωσε τη χάρη του, και να θα μείνεις έγκυος, θα γεννήσεις γιό και θα τον ονομάσεις Ιησού. Αυτός θα γίνει μέγας και θα ονομαστεί Υιός του Υψίστου. Σ' αυτόν θα δώσει ο Κύριος ο Θεός τον θρόνο του Δαβίδ, του προπάτορά του. Θα βασιλέψει για πάντα στους απογόνους του Ιακώβ και η βασιλεία του δεν θα έχει τέλος'. Η Μαριάμ τότε ρώτησε τον άγγελο- 'Πώς θα μου συμβεί αυτό, αφού δεν έχω συζυγικές σχέσεις με άνδρα;'. Και ο άγγελος της απάντησε: 'Το Άγιο Πνεύμα θα έλθει επάνω σου και η δύναμη του Θεού θα σε καλύψει'. Και τότε αυτή προβληματίζεται.

Μπήκε μέσα της ο Κύριος άσαρκος και κυοφορήθηκε εννέα μήνες στη μήτρα της Παρθένου. Μπήκε όπως θέλησε, κυοφορήθηκε όπως ευαρεστήθηκε. Γεννήθηκε όπως θέλησε. Εισήλθε άσαρκος και έγινε άνθρωπος χωρίς να αποχωριστεί από τη θεότητα σύμφωνα με τη Θεία οικονομία.

Δεν μιλούμε για δύο γιούς, αλλά εννοούμε έναν και μοναδικό, δηλαδή τον Λόγο του Θεού και τον Κύριό μας Ιησού Χριστό. Έγινε άνθρωπος και ήταν πραγματικά, όντας σύμφωνα με τη φύση. Έγινε αυτό το όποιο δεν ήταν και παρέμεινε αυτό που ήταν.

Γιατί «πριν απ' όλα υπήρχε ο Λόγος, κι ο Λόγος ήταν με τον Θεό και ήταν Θεός ο Λόγος».

Έγινε άνθρωπος χωρίς να χάσει αυτό που ήταν. «Και έστησε τη σκηνή του -δηλαδή έζησε- ανάμεσά μας». Το «έστησε τη σκηνή του ανάμεσά μας» σημαίνει ότι

συναναστράφηκε μαζί μας, όπως λέει ο άγιος Ιερεμίας ή μάλλον ο Βαρούχ ο συνεργός του: «Αυτός είναι ο Θεός μας, κανείς άλλος δεν μπορεί να αναμετρηθεί μ' αυτόν. Αυτός βρήκε και κατέχει όλη την οδό της σοφίας και την έδωσε αυτήν στον Ιακώβ τον δούλο του και στον Ισραήλ τον αγαπημένο του. Ύστερα απ' όλα αυτά φανερώθηκε στη γη και συναναστράφηκε με τους ανθρώπους».

Άκουσε λοιπόν και τη φωνή του Ευαγγελίου, γιατί είναι πολύ δυνατά τα λόγια του αγγέλου που απηύθυνε στην αγία Παρθένο.

Λέει: «Να, θα μείνεις έγκυος και θα γεννήσεις γιο και θα τον ονομάσεις Εμμανουήλ, που σημαίνει: Ο Θεός είναι μαζί μας». Πριν συλληφθεί το παιδί στη μήτρα, ονομάστηκε Θεός με την ονομασία «ο Θεός είναι μαζί μας».

Συμφωνούν με τα λόγια του προφήτη οι εκφράσεις: «Συναναστράφηκε με τους ανθρώπους» και «Έστησε τη σκηνή του ανάμεσά μας». Πριν από τη σύλληψη το παιδί έχει ονομασθεί Θεός. Πώς λοιπόν δεν λέγεται Θεοτόκος η αγία παρθένος Μαρία; Επειδή βέβαια δεν εξηγείται εξ ολοκλήρου με ανθρωπινά κριτήρια αυτό το όνομα, αφού το παιδί που γεννήθηκε ως Θεός δεν κατέλυσε τη φυσική παρθενία της Παρθένου, αλλά αυτό που γεννήθηκε μ' αυτόν τον τρόπο από τη Θεοτόκο είναι και Θεός και άνθρωπος. Θεός κατά φύση, άνθρωπος όμως από δική του εκλογή.

Έγινε άνθρωπος, είναι όμως και Θεός, δηλαδή έχει ενωμένες τις δύο φύσεις. Αλλά ίσως πει ένας αντιρρησίας: «Αν η Παρθένος είναι Θεοτόκος, τότε ο Θεός Λόγος αρχίζει να υπάρχει από την Παρθένο». Δεν εννοώ ότι ο Θεός αρχίζει την ύπαρξή του από την αγία Παρθένο, Θεός φυλάξοι! αυτός υπήρχε προ των αιώνων, αυτός και «τους αιώνες δημιούργησε», αυτός είναι ο δημιουργός όλης της κτίσης, όπως λέει ο Ευαγγελιστής: «Τα πάντα δι' αυτού δημιουργήθηκαν κι απ' όσα έγιναν τίποτα χωρίς αυτόν δεν έγινε».

Συνεχίζεται

Από <https://www.imaik.gr/?p=6141> Ιερά Μονή Τιμίου Προδόμου Καρέα.

<https://bit.ly/3HsBzof>